

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

КАДАЦЬКА ВІКТОРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ
РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ПРОГНОЗУВАННЯ В
ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Необхідність прогнозування перспектив суспільного розвитку зумовлена об'єктивними реаліями загальноцивілізаційного розвитку, потребами в ефективному регулюванні суспільних відносин, формування науково обґрунтованої державної політики, що сприяла б збереженню незалежності та цілісності держави.

В Україні інформаційно-аналітична та експертно-прогнозна діяльність в органах державної влади здійснюється управліннями і підрозділами, що мають для цього належні засоби та повноваження. Проте більшість заявлених прогнозів так і не підтвердилася на практиці, що вказує на нагальну потребу в удосконаленні механізмів організації прогнозування в системі державного управління України.

Незважаючи на досить розгалужену мережу установ, центрів і фондів, що здійснюють інформаційно-аналітичну роботу, розвиток держави супроводжується кризовими явищами різного характеру внаслідок відсутності системного бачення та запобіжного аналізу.

Сьогодні діяльність українських державних аналітичних установ і незалежних центрів визнана недостатньо ефективною, особливо у сферах внутрішньої економічної політики, національної безпеки та оборони, світової політики й міжнародних справ, що зменшує спроможність формування прогнозів. Тому запозичення перспективних підходів до здійснення прогнозування кращими аналітичними центрами світу може відкрити додаткові можливості для вдосконалення механізмів організації прогнозування в органах державної влади України.

Вагомим законодавчим доробком який сприяє дослідженню є Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020», в якому зазначено, що «з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та виходу держави на провідні позиції у світі необхідно розпочати процес формування цілісної системи стратегічного, середньо і короткострокового прогнозування та планування на державному, регіональному й місцевому рівнях».

Магістерська робота базується на працях, які сформуливали теоретико-методологічні засади механізмів державного управління, зокрема: М. Білинської, Т. Василевської, В. Вакулєнка, К. Ващенко, Л. Гаєвської, Н. Грицьак, І. Дегтярьової, В. Куйбіди, М. Кравченко, О. Малиновської, Т. Маматової, І. Пантелейчук, Т. Пахомової, О. Пухкала, І. Розпутєнка, Г. Рябцева, А. Савкова, С. Серьогіна, І. Сурай, О. Суходолі, В. Трощинської та ін.

Ці науковці сформуливали достатню методологічну базу для теоретичного дослідження окремих аспектів розглядуваної проблематики. Однак питання системного обґрунтування механізмів прогнозування в органах державної влади України ще не були предметом окремого дослідження. Зокрема, існує потреба в аналізі їх стану на сучасному етапі та напрямів їх удосконалення.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є обґрунтування підходів та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів прогнозування в органах державної влади України.

Враховуючи мету було поставлено такі завдання:

- з'ясувати сутність прогнозування та уточнити базові для його організації поняття;
- узагальнити теоретичні підходи до здійснення прогнозного дослідження;

- дослідити нормативно-правове забезпечення організації прогнозування в органах державної влади України;
- охарактеризувати особливості організації прогнозування в державному управлінні України;
- здійснити аналіз зарубіжної практики щодо організації прогнозування та визначити можливості його адаптації в Україні;
- виявити особливості механізмів організації прогнозування в органах державної влади України;

Об’єкт дослідження – інформаційно-аналітична діяльність в органах державної влади України.

Предмет дослідження – організаційно-правові засади механізму прогнозування в органах державної влади України.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань було застосовано комплекс взаємопов’язаних наукових методів, зокрема:

діалектичний – під час дослідження сутності прогнозування та визначення характерних особливостей структури його здійснення; структурно-функціональний – у процесі виявлення особливостей організації прогнозування в державному управлінні України; порівняльного аналізу – для дослідження перспективних підходів до організації прогнозування в зарубіжних країнах; системного аналізу, виявлення особливостей і недоліків механізмів організації прогнозування в органах державної влади України; абстрактно-логічний – для формулювання висновків, розробки практичних рекомендацій щодо напрямів удосконалення механізмів організації прогнозування в органах державної влади;

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що:

удосконалено:

методологічний підхід до здійснення прогнозного дослідження, що забезпечує системність, зокрема завдяки систематизації функцій суб’єктів прогнозування, видів, методів та типів прогнозування; у рамках якого запропоновано алгоритм здійснення такого дослідження, що передбачає системність процесів ідентифікації проблемного поля та виокремлення стратегічних цілей; збирання та накопичення інформації, неперервного моніторингу обробки, оцінки, верифікації, систематизації та аналізу інформації, формування прогнозів, верифікації результатів розроблених програм; моніторингу досягнення стратегічних цілей;

дістало подальшого розвитку:

визначення поняття «державне прогнозування», під яким розуміється процес системного дослідження прогнозного фону; формування з дотриманням принципів, науково обґрунтованих прогнозів перспектив суспільного розвитку;

Структура роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 118 сторінок, з них основного тексту 107 сторінок. Список використаних джерел налічує 90 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У першому розділі *«Теоретичні засади аналізу механізмів державного прогнозування»*.

У підрозділі 1.1. *«Концептуальні підходи до прогнозування суспільного розвитку»* присвячений питанню дослідження концептуальних підходів до прогнозування суспільного розвитку, вказано на роль історичного фактору у цій сфері.

З'ясовано що значення прогнозування в житті сучасного соціуму неможливе без ретельного аналізу його становлення, бо як свідчить досвід: проблема майбутнього, його особливостей, етапів досягнення близьких і далеких перспектив завжди була пріоритетною як для індивіда, так і для суспільства в цілому.

Саме тому, з поступовим розвитком суспільства та з накопиченням знань прогнозування поступово ставало важливим видом суспільної діяльності, метою якої є передбачення небажаного перебігу соціальних процесів та окреслення шляхів нейтралізації наслідків.

Констатовано що державна політика у сфері вищої освіти повинна здійснюватися на основі принципу справедливості. Його сутність полягає в тому, що ринок виявляє нерівність людей щодо доступності послуг вищої освіти, а держава за допомогою конкретних регуляторів має корегувати цю ситуацію з метою встановлення певної справедливості. Це здійснюється, наприклад, через надання пільг під час вступу за державним замовленням дітям-сиротам та іншим категоріям соціально-вразливих верств населення.

Акцентовано увагу та тому що актуальність теми спричинена бажанням передбачити майбутнє, як особисте так і суспільне, формували підґрунтя появи утопічних передбачень, витоки яких беруть початок з глибини історії, адже, з давніх-давен люди мріяли про гармонійне суспільство зі справедливим устроєм, позбавлене експлуатації та гноблення, економічної й соціальної нерівності, що знайшло відображення у творах старогрецьких мислителів, релігійних ученнях, численних утопічних концепціях, заснованих на ідеях розумного порядку та злагоди.

Зроблено висновок, що:

- відсутність знань про генезис прогнозування ускладнює розуміння його сучасного стану;
- формування основ прогнозування проходило в рамках філософських вчень про буття та сприяло окресленню шляхів суспільного розвитку;
- здобутки кожного вченого були обумовлені історичними соціальними реаліями, характерними для свого часу;
- становлення основ прогнозування як науки відбулося майже одночасно в багатьох країнах світу, що сприяло формуванню теоретико-методичних засад прогнозно-аналітики, дослідження яких буде здійснено в наступному підрозділі.

У підрозділі 1.2. «Теоретичні підходи до організації інформаційно-аналітичної діяльності» Показано за сучасних умов становлення засад публічного управління формування та впровадження загальнозначущих рішень, вироблення та реалізація публічної політики все більше реалізуються під впливом суспільства, тому володіння достовірною та актуальною інформацією поряд з умінням ефективно використовувати методи соціально-політичного моніторингу стають основою успішної управлінської діяльності та обов'язковою передумовою прийняття ефективних управлінських рішень.

Зроблено висновки що в Україні закладено основи становлення прогнозування як науки, проте, напрацьовані теоретико-методологічні матеріали, здебільшого, запозичені з закордонних джерел, тому вони потребують систематизації й трансформації до українських реалій та вдосконалення.

З метою інтенсифікації процесу формування наукових підходів до державного прогнозування необхідно розробити загальнонаукову концепцію державного прогнозування, обґрунтувавши його структуру, функції, напрями розвитку та здійснити накопичення й систематизацію кращих наукових підходів до державного прогнозування, закордонного у тому числі.

У підрозділі 1.3. «Механізми організації державного прогнозування» розкрито методичний інструментарій державної політики у сфері вищої освіти.

Зауважено що з метою дослідження чинників сприяння ефективності прогнозування як складової аналітичної діяльності органів державної влади необхідно дослідити та систематизувати існуючу теоретико-методичну базу інформаційно-аналітичної та експертно-прогнозної діяльності.

Показано що серед методів економічного прогнозування варто виокремити:

- формалізовані методи екстраполяції;
- інтуїтивні/експертні (інтерв'ю, побудова сценаріїв, «мозковий штурм» як метод колективної генерації ідей, метод «Дельфі» тощо);
- аналітичні (імітаційні, серед яких, моделювання, як специфічний метод дослідження економічних наук, таких як макро-, мікро-економіка, економетрика та економічний аналіз

Обґрунтовано що формування сучасної концепції управління економічними системами регіону на засадах стратегічного управління обумовлено посиленням нестабільності, зростанням глобалізації, загостренням кризових явищ і трансформацією економічних процесів.

Показано що економічне прогнозування базується на опрацюванні за допомогою спеціальних методів кількісної інформації про економічний розвиток території, закономірності змін в економіці, конкретні умови її функціонування. У процесі формування економічного прогнозу, обґрунтованого судження про можливий стан економічного об'єкта чи явища в майбутньому або про альтернативні шляхи та терміни досягнення цих станів використовують оцінки перспектив науково-технічного розвитку, демографічний прогноз, прогноз природних ресурсів, соціальні прогнози тощо.

В цілому, до головних перешкод на шляху забезпечення ефективного державного регулювання регіонального розвитку в Україні можна віднести: відсутність системного підходу до регіональної політики, невизначеність стратегічних перспектив регіонального розвитку; недостатнє використання існуючих інструментів державного регулювання, спрямованих на стимулювання розвитку регіонів, у тому числі депресивних територій;

низьку інституційну та фінансову спроможність місцевих органів влади щодо вирішення питань місцевого значення; відсутність дієвих та ефективних механізмів формування місцевих бюджетів на основі гарантованих державою соціальних стандартів надання послуг населенню незалежно від місця проживання; незавершеність формування та недосконалість моделі управління на регіональному рівні

Зроблено висновки що державне прогнозування — це процес системного теоретико-прикладного дослідження прогнозного фону; формування, з дотриманням принципів, науково обґрунтованих прогнозів перспектив суспільного розвитку (альтернативних у тому числі); моніторинг динаміки поточних змін та внесення коректив у заявлені прогнози, які становлять підґрунтя для моделювання ефективних державно-управлінських рішень.

У другому розділі «Організація прогнозування в державному управлінні України: зарубіжний досвід та вітчизняна практика» окреслені питання нормативно-правового забезпечення, зарубіжний досвід та особливості прогнозування в сучасних умовах в Україні.

У підрозділі 2.1. «Нормативно-правове забезпечення організації прогнозування в Україні» визначено, що законом визначаються принципи державного прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України, система прогнозних і програмних документів, вимоги до їх змісту, а також загальний порядок розроблення, затвердження та виконання прогнозних і програмних документів економічного та соціального розвитку, повноваження та відповідальність органів державної влади і органів місцевого самоврядування у цих питаннях. Законом встановлено загальний порядок розроблення, затвердження та виконання зазначених прогнозних і програмних документів економічного та соціального розвитку, а також права та відповідальність учасників державного прогнозування й розроблення програм економічного та соціального розвитку.

Показано що окрім зазначених, інших спеціалізованих нормативно-правових актів, присвячених здійсненню прогнозування в Україні не існує. Натомість можна говорити про наявність певної правової бази, яка включає норми, що так чи інакше відносяться до досліджуваної сфери.

Зроблено висновок що нормативно-правове забезпечення інформаційно-аналітичної та експертно-прогнозної діяльності органів державної влади України, сформувалося упродовж останніх десятиліть, сприяло накопиченню нормативно- правової бази — базового законодавства та підзаконних нормативно-правових актів. Проте, Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23 березня 2000 року №1602-III, що зазнавав декілька поточних редакцій, не враховує, зокрема, сучасні умови становлення публічного управління в Україні. Окрім цього Закону України, інших законів, щодо здійснення прогнозування в Україні не існує. Відсутність унормованої законодавчої бази з питань прогнозування соціально-економічного та політичного розвитку не лише негативним чином впливає на якість відповідної експертно-прогнозної діяльності, а й перешкоджає сталому демократичному державному розвитку.

У підрозділі 2.2. «Аналіз особливостей організації прогнозування в державному управлінні України» показано, що упродовж останніх десятиліть політична система України перебуває в стані перманентної трансформації, що опосередковано вказує на внутрішню незбалансованість і суперечливість процесів, що відбуваються в суспільстві та безпосередньо впливає на ефективність й результативність державного управління.

Констатовано що учасниками процесу державного прогнозування економічного і соціального розвитку в Україні «являються органи державної влади, що розробляють, затверджують і здійснюють прогнозні та програмні документи економічного і соціального розвитку, а саме: Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері економічного і соціального розвитку, інші центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування»

Зроблено висновок що особливого значення питання ефективності інформаційно-аналітичної діяльності органів державної влади набуває за умов перехідного періоду й становлення громадянського суспільства, коли інформація, як чинник формування нового типу відносин держава-суспільство, сприяє формуванню інформаційних потоків про діяльність держави та забезпечує зворотній зв'язок між владою та громадянами, створюючи умови для їх успішного розвитку.

У підрозділі 2.3. «Зарубіжна практика щодо здійснення прогнозування в сучасних умовах». Показано що досвід сучасних управлінських систем, застосування класичних підходів до здійснення управління не завжди дає бажаний результат. Це вимагає пошуку нових методів і форм здійснення державного управління, які в своєму підґрунті будуть мати нові парадигмальні основи. Саме тому, питання визначення видів, форм та сфер впливу прогнозування на суспільний розвиток сьогодні залишається дискусійним у світовій політичній та державно- управлінській науці.

Зроблено висновок що моделі організації прогнозування в США, країнах Західної Європи та ін., відрізняються домінантними складовими: американська базується на глобальних аспектах, європейська – здебільшого на регіональних. Водночас установлено, що спільною рисою цих моделей є залучення незалежних аналітичних центрів до процесів державного прогнозування.

В Україні питання прогнозування, визначення теоретико-методологічних принципів та інструментів розробки прогнозів є проблемою стратегічного характеру, тому, з метою вивчення та концептуального узагальнення теоретико- методологічної бази та практичних наробок з прогнозної аналітики кращих центрів світу, необхідно: залучити до процесу державного прогнозування ВНЗ та незалежні аналітичні центри; створити Незалежну експертну Раду, Ради експертів при центральних органах влади та ситуаційні центри — при місцевих та налагодити співпрацю українських аналітичних установ, центрів, фондів із закордонними центрами.

У третьому розділі «Напрями вдосконалення механізмів організації прогнозування в органах державної влади» обґрунтовані стратегічні напрямки вдосконалення механізмів організації прогнозування в органах державної влади України.

У підрозділі 3.1. «Механізми організації прогнозування в органах державної влади» зазначено що розбудова правової держави, становлення громадянського суспільства в Україні вимагають модернізації системи формування управлінських рішень, адже, від спроможності державного апарату на підставі отриманої прогнозної інформації вибудовувати стратегічні перспективи залежить майбутнє країни, своєчасне ж

інформування населення сприятиме становленню громадянського суспільства, насамперед, через формування відповідних громадських настроїв і уподобань. Саме тому так гостро постає потреба дослідження механізмів сприяння ефективності прогнозування як аналітичної складової діяльності органів державної влади.

Механізмами прогнозування виступають: функції, методи, чинники, засоби (інструменти) та принципи.

Механізм наукового забезпечення прогнозування та правовий механізм організації прогнозування в органах державної влади України формують: чинне законодавство та підзаконні нормативно-правові акти.

Одним з інструментів становлення публічного управління є впровадження електронного урядування, такої форми організації державного управління, що сприяє, як зазначено в Концепції розвитку електронного урядування в Україні [25], підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно- телекомунікаційних технологій.

У підрозділі 3.2. *«Напрями вдосконалення механізмів організації прогнозування в органах державної влади України»* у підрозділі зроблено визначення перспективних напрямів удосконалення вже діючих механізмів сприяння ефективності прогнозування та розробка нових.

Запропоновано серед теоретико- методичних заходів виокремити потребу розроблення Концепції здійснення прогнозування в Україні, яка передбачала б залучення студентів та слухачів до процесів розробки перспектив суспільного розвитку, розширення кола науковців, які не лише здійснюють інформаційно-аналітичну та експертно-прогнозу діяльність, а й сприяють формуванню теоретико- методологічних засад прогнозування, зокрема, розробці моделей здійснення моніторингу інформації, ситуативного аналізу, інформаційно-аналітичного дослідження тощо.

Запропоновано модель циклічного процесу моніторингу інформації (рис. 3.2), складовими якої є :

- визначення цілей та моделі моніторингу;
- збір первинної та вторинної інформації, її верифікація, систематизація та архівування;
- визначення методів її аналізу;
- аналіз інформації;
- підготовка та документальне оформлення результатів аналізу та ін.

Зроблено висновок що прогнози виступають елементом механізму формування науково обґрунтованих рішень; сприяють соціально прогнозованому розвитку суспільства; формують підґрунтя ефективної взаємодії між інститутами громадянського суспільства, аналітичними установами, центрами, фондами та владою шляхом оприлюднення прогнозів, контролю за впровадженням сформованих на їх основі управлінських рішень та моніторингу динаміки трансформації суспільної реакції.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження, дає підстави сформулювати такі висновки і рекомендації.

1. З'ясовано, що сучасні наукові погляди на прогнозування не вирізняються єдністю. В Енциклопедичному словнику з державного управління прогнозування (англ. forecasting) визначається як процес отримання науково обґрунтованих імовірнісних оцінок можливих шляхів і результатів розвитку системи, а також потрібних для цього ресурсів та організаційних заходів. Найбільш поширеним є таке визначення: прогнозування – це багатоступінчастий процес наукового дослідження, що передбачає постановку мети, одержання інформації, її обробку, оцінку й аналіз, визначення перспектив і ймовірності реалізації прогнозу.

Сформульовано дефініцію поняття «державне прогнозування», під яким розуміється процес системного дослідження прогнозного фону; формування з дотриманням принципів науково обґрунтованих прогнозів перспектив суспільного розвитку (в тому числі альтернативних); моніторинг динаміки поточних змін та внесення коректив у заявлені прогнози, які становлять підґрунтя для моделювання ефективних державно-управлінських рішень.

2. Узагальнено теоретичні підходи до прогнозування в системі державного управління систематизовано функції (виявлення альтернатив розвитку; формування прогнозів перспектив тощо), види (економічне, соціальне, юридичне та ін.), методи (інтуїтивні, формалізовані, тощо), принципи (цілеспрямованості, системності, верифікації та ін.) прогнозування та типи прогнозів (пошуковий, нормативний, вірогіднісний та ін.);

Запропоновано алгоритм прогнозного дослідження, що передбачає ідентифікацію проблемного поля та виокремлення стратегічних цілей; збирання і накопичення інформації, неперервний моніторинг прогнозного фону; обробку, оцінку, верифікацію, систематизацію та аналіз інформації; формування прогнозів (у тому числі альтернативних); верифікацію результатів розроблених програм; моніторинг досягнення стратегічних цілей та в разі недосягнення мети – безперервність процесу згідно з циклічним підходом.

3. У процесі дослідження нормативно-правового забезпечення організації прогнозування в органах державної влади України виявлено, що діючий правовий механізм організації прогнозування в Україні спрямований не стільки на забезпечення його ефективності, скільки на створення передумов інформаційного забезпечення органів державної влади України, оскільки, крім Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» інших законів щодо здійснення прогнозування в Україні не існує. Це свідчить про нагальну потребу в його оновленні, адже відсутність унормованої законодавчої бази з питань прогнозування соціально-економічного та політичного розвитку не лише негативно впливає на якість відповідної експертно-прогнозної діяльності, а й перешкоджає сталому демократичному розвитку держави.

4. Охарактеризовано особливості організації державного прогнозування в Україні. З'ясовано, що не всі органи державної влади мають у своїй структурі підрозділи з інформаційно-аналітичної та експертно-прогнозної діяльності. Недостатній рівень підтверджуваності оприлюднених прогнозів вказує на нагальну потребу у формуванні кола висококваліфікованих експертів. Визначено, що рівень експертної діяльності

українських аналітичних установ, центрів та фондів є неналежним.

5. У процесі аналізу зарубіжного досвіду здійснення прогнозування в США, країнах Західної Європи з'ясовано, що існують різні моделі організації прогнозування, які відрізняються домінантними складовими: американська базується на глобальних аспектах, європейська – здебільшого на регіональних. Водночас установлено, що спільною рисою цих моделей є залучення незалежних аналітичних центрів до процесів державного прогнозування та надання експертними радами консалтингових послуг органам державної влади. За результатами аналізу зарубіжного досвіду визначено такі можливості вдосконалення механізмів організації державного прогнозування в Україні: залучення до процесу державного прогнозування ВНЗ та незалежних аналітичних центрів; створення незалежних експертних рад, рад експертів при центральних органах влад;

6. Виявлено особливості механізмів організації державного прогнозування, які полягають у тому, що:

- правовий механізм не відображає засади здійснення прогнозування в органах державної влади;

- організаційному механізму властива відсутність ієрархічних зв'язків здійснення державного, регіонального та галузевого прогнозування;

- ресурсний механізм характеризується недостатністю інвестицій у розвиток сфери державного прогнозування; дефіцитом висококваліфікованих спеціалістів з інформаційно-аналітичної та експертно-прогнозної діяльності та необхідністю модернізації інформаційного забезпечення;

- мотиваційний механізм відзначається відсутністю системи безперервного стимулювання фахівців до зростання професійного потенціалу;

- механізму управління ризиками притаманна відсутність наукових підходів до його організації, використання його потенціалу в процесах функціонування правового, організаційного та ресурсного механізмів сприятиме передбаченню загроз і нейтралізації негативних наслідків інформаційно-аналітичної та експертно-прогнозної діяльності при формуванні прогнозів.

Розроблено моделі циклічного процесу моніторингу, та модель комплексного механізму ефективності прогнозування які сприятимуть забезпеченню ефективності прогнозування суспільного розвитку в Україні;

АНОТАЦІЯ

Кадацька Вікторія Олександрівна. Організаційно-правові засади реалізації механізму прогнозування в органах державної влади – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2019.

В магістерській роботі узагальнено теоретичні підходи до прогнозування в системі державного управління систематизовано функції (виявлення альтернатив розвитку; формування прогнозів перспектив тощо), види (економічне, соціальне, юридичне та ін.), методи (інтуїтивні, формалізовані, тощо), принципи (цілеспрямованості, системності, верифікації та ін.) прогнозування та типи прогнозів (пошуковий, нормативний, вірогіднісний та ін.);

Охарактеризовано особливості організації державного прогнозування в Україні. З'ясовано, що не всі органи державної влади мають у своїй структурі підрозділи з інформаційно-аналітичної та експертно-прогнозної діяльності. Недостатній рівень підтверджуваності оприлюднених прогнозів вказує на нагальну потребу у формуванні кола висококваліфікованих експертів. Визначено, що рівень експертної діяльності українських аналітичних установ, центрів та фондів є неналежним.

Виявлено особливості механізмів організації державного прогнозування, які полягають у тому, що:

– правовий механізм не відображає засади здійснення прогнозування в органах державної влади;

– організаційному механізму властива відсутність ієрархічних зв'язків здійснення державного, регіонального та галузевого прогнозування;

– ресурсний механізм характеризується недостатністю інвестицій у розвиток сфери державного прогнозування; дефіцитом висококваліфікованих спеціалістів з інформаційно-аналітичної та експертно-прогнозної діяльності та необхідністю модернізації інформаційного забезпечення;

– мотиваційний механізм відзначається відсутністю системи безперервного стимулювання фахівців до зростання професійного потенціалу;

– механізму управління ризиками притаманна відсутність наукових підходів до його організації, використання його потенціалу в процесах функціонування правового, організаційного та ресурсного механізмів сприятиме передбаченню загроз і нейтралізації негативних наслідків інформаційно-аналітичної та експертно-прогнозної діяльності при формуванні прогнозів.

Розроблено моделі циклічного процесу моніторингу, та модель комплексного механізму ефективності прогнозування які сприятимуть забезпеченню ефективності прогнозування суспільного розвитку в Україні;

Ключові слова: прогнозування, організаційно-правові засади, державний контроль.

SUMMARY

Victoria Kadatskaya Organizational and legal basis for the implementation of the forecasting mechanism in public authorities - On the rights of the manuscript.

Master's work for the degree of "master". Black Sea National University named after Peter the Grave. - Nikolaev, 2019.

The master's work summarizes theoretical approaches to forecasting in the public administration system, systematized functions (identifying development alternatives, generating projections of prospects, etc.), types (economic, social, legal, etc.), methods (intuitive, formalized, etc. .), principles (determination, consistency, verification, etc.) forecasting and types of forecasts (search, normative, probabilistic, etc.)

The features of the organization of state forecasting in Ukraine are characterized. It was found that not all government bodies have subdivisions in their structure for information-analytical and expert-forecasting activities. The insufficient level of confirmation of published forecasts indicates an urgent need to form a circle of highly qualified experts. It was determined that the level of expert activity of Ukrainian analytical institutions, centers and funds is inappropriate.

The features of the mechanisms for organizing state forecasting, which are that:

- the legal mechanism does not reflect the principles of forecasting in public authorities;
- the organizational mechanism is characterized by the absence of hierarchical relationships in the implementation of state, regional and sectoral forecasting;
- the resource mechanism is characterized by insufficient investment in the development of the sphere of state forecasting; a shortage of highly qualified specialists in information-analytical and expert-forecasting activities and the need to modernize information support;
- the motivational mechanism is noted by the absence of a system of continuous incentives for specialists to grow professional potential;
- the risk management mechanism is characterized by the absence of scientific approaches to its organization, the use of its potential in the functioning of legal, organizational and resource mechanisms will help to anticipate threats and neutralize the negative consequences of information-analytical and expert-forecasting activity in the formation of forecasts.

Models of a cyclic monitoring process and a model of a comprehensive mechanism for forecasting effectiveness have been developed that contribute to ensuring the effectiveness of forecasting social development in Ukraine;

Key words: forecasting, organizational and legal basis, state control.